

Державний навчальний заклад

«Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»

Методичні рекомендації

на тему:

«Позаурочна робота з учнями як засіб формування професійних компетенцій учнів»

Матеріали педагогічних працівників ДНЗ«ОВПУТТХ»

щодо проведення майстер-класів професійної майстерності

Розробила: Висоцька Л. Є.

м. Одеса

Позаурочна робота з учнями як засіб формування професійних компетенцій учнів

(Методичні рекомендації)

Мета: формування професійних компетенцій у майбутніх фахівців торгівлі та ресторанного господарства.

Завдання :

- сприяння позаурочної роботи залученню учнів до творчої активності
- створення умов для самовдосконалення учнівської молоді
- виявлення, розвиток та підтримка талантів та обдарувань, любові до професії
- виявлення індивідуальних якостей та можливостей майбутнього фахівця
- пропаганда інноваційних технологій у виробничій діяльності
- сприяння самовираженню та реалізації творчих можливостей в оволодінні професії, створення позитивної мотивації творчості
- створення атмосфери зацікавленості
- стимулювання учнів до роботи (виконання завдань без остраху на помилки),
- вибір і засвоєння найбільш цікавих та різноманітних способів роботи різних учнів
- створення оптимального клімату взаємовідносин при якому учні вдосконалюють знання і вміння, які вони отримали під час теоретичного та практичного навчання
- створення позитивної мотивації творчості.

1. Вимоги до організації та проведення майстер-класів:

Однією з ефективних форм розповсюдження власного педагогічного досвіду є майстер-клас. Дане поняття широко використовується в багатьох сферах діяльності людини, в тому числі й в освіті. Найчастіше в педагогічному співтоваристві під майстер-класом розуміють відкритий урок, захід, презентацію досягнень педагога.

Найважливішими особливостями майстер-класів, є :

1. новий підхід до філософії навчання, ламає усталені стереотипи;
2. метод самостійної роботи в малих групах, що дозволяє провести обмін думками;
3. створення умов для включення всіх в активну діяльність;
4. постановка проблемного завдання і рішення його через програвання різних ситуацій;
5. прийоми, що розкривають творчий потенціал як педпрацівника, так і учасників майстер-класів;

6. форми, методи, технології роботи повинні пропонуватися, а не нав'язуватися учасникам;
7. подання можливості кожному учаснику поставитися до пропонованого методичного матеріалу;
8. процес пізнання набагато важливіше, цінніше, ніж самі знання;
9. форма взаємодії - співпраця, співтворчість, спільний пошук.

Слід звернути увагу при підготовці майстер-класів на те, що в технології проведення майстер-класів головне - не повідомити і освоїти інформацію, а передати способи діяльності, будь то прийом, метод, методика, чи технологія. Передати продуктивні способи роботи - одна з найважливіших завдань для педпрацівника. Позитивним результатом майстер-класів можна вважати результат, що виражається в оволодінні учасниками новими творчими способами вирішення педагогічної проблеми, у формуванні мотивації до самонавчання, самовдосконалення, саморозвитку. Це досить технологічно складний процес, тому зупинимося на вимогах до його організації та проведення.

2. Демонстрація конкретного методу.

Майстер-клас як локальна технологія трансляції педагогічного досвіду, повинен демонструвати конкретний методичний прийом або метод, методика викладання, технологію навчання і виховання. Він повинен складатися із завдань, які направляють діяльності учасників для вирішення поставленої педагогічної проблеми, але всередині кожного завдання учасники абсолютно вільні: їм необхідно здійснити вибір шляху дослідження, вибір засобів для досягнення мети, вибір темпу роботи.

3. Актуалізації знань учасників

Майстер-клас повинен завжди починатися з актуалізації знань кожного за пропонованою проблемою, що дозволить розширити свої уявлення знаннями інших учасників. У технології проведення майстер-класів ми пропонуємо використовувати певний алгоритм пошуку рішення педагогічної проблеми. Алгоритм - це формалізація технологічного процесу в вигляді послідовності деяких кроків, блоків діяльності, які залежать від змісту педагогічної проблеми, але мають і загальнопедагогічну частину, яка визначається загальними способами діяльності.

4. Підготовка педпрацівників до проведення майстер-класів

Підготовка педпрацівників до проведення майстер-класів повинна починатися із визначення місця теми в навчальному плані та її вивчення; мети; завдань; умінь, навичок, обсягу і змісту навчального матеріалу. Висока організація позаурочної роботи по проведенню майстер - класів передбачає наявність якісно продуманого плану, чітке уявлення про його цілі, розуміння учнями робіт, які вони будуть виконувати та їх роль; дотримання всіх умов безпечної роботи, зв'язок з виробничим навчанням.

При підготовці до проведення майстер-класів педпрацівник перевіряє придатність кожного робочого місця для виконання учнем певної роботи: забезпечення їх матеріально-технічною базою, інструментом, технологічною

документацією. Готує своє робоче місце, підбирає матеріал для презентацій що відповідає темі. Майстер-клас як позаурочна форма роботи з учнями училища сприяє формуванню професійних компетенцій та забезпечує підготовку їх до участі у конкурсах, Олімпіадах, семінарах тощо.

Майстер-клас - це оригінальний спосіб організації діяльності педагогів у складі малої групи (7-15 учасників) за участю педпрацівника, ініціюючого пошуковий, творчий, самостійний характер діяльності учасників.

При підготовці та проведенні майстер-класу важливо не тільки дотримуватися вище описаних алгоритмів, але і правильно визначити власну позицію педпрацівника.

Проводячи майстер-клас, педпрацівник ніколи не повинен прагнути просто передати знання. Він повинен намагатися задіяти учасників у процес, зробити їх активними, розбудити в них те, що приховано навіть для них самих, зрозуміти і усунути те, що йому заважає в саморозвитку. Всі завдання педпрацівник і його дії спрямовані на те, щоб підключити увагу учасників, створити таку атмосферу, щоб вони проявили себе як творці.

5. Критерії якості підготовки та проведення майстер-класу

Для визначення ефективності підготовки і проведення майстер-класу ми пропонуємо використовувати такі критерії.

1. Презентативність.

Виразність інноваційної ідеї, рівень її представленості, культура презентації ідеї, популярність ідеї в педагогіці, методиці та практиці освіти.

2. Ексклюзивність.

Яскраво виражена індивідуальність (масштаб і рівень реалізації ідей). Вибір, повнота та оригінальність рішення інноваційних ідей. Прогресивність. Актуальність і науковість змісту і прийомів навчання, наявність нових ідей, що виходять за рамки стандарту та відповідних тенденціям сучасної освіти та методиці навчання предмета, здатність не тільки до методичного, але і до наукового узагальнення досвіду.

3. Мотивованість.

Наявність прийомів і умов мотивації, включення кожного в активну творчу діяльність зі створення нового продукту діяльності на занятті.

4. Оптимальність.

Достатність використовуваних засобів на занятті, їх поєднання, зв'язок з метою і результатом (проміжним і кінцевим). Ефективність. Результативність, отримана для кожного учасника майстер-класу. Який ефект розвитку? Що це дає конкретно учасникам? Уміння адекватно проаналізувати результати своєї діяльності.

5. Технологічність.

Чіткий алгоритм заняття (фази, етапи, процедури), наявність оригінальних прийомів актуалізації, проблематизації («розриву»), прийомів пошуку і відкриття, подиву, осяяння, рефлексії (самоаналізу, самокорекції).

6. Артистичність.

Піднесений стиль, педагогічна харизма, здатність до імпровізації, ступінь впливу на аудиторію, ступінь готовності до поширення і популяризації свого досвіду.

7. Загальна культура.

Ерудиція, нестандартність мислення, стиль спілкування, культура інтерпретації свого досвіду. Використання даних методичних рекомендацій дозволить, на наш погляд, забезпечити якісну підготовку та ефективне проведення майстер-класів в рамках поширення педагогічного досвіду працівників обласної освітньої системи.

Література

1. Пахомова О.М. Вивчення та узагальнення педагогічного досвіду. // Методист. - 2005. - № 2.
2. Пахомова Є.М., Дуганова Л.П. Вчитель у професійному конкурсі: навчально-методичний посібник. - М.: АПКіППРО, 2006. - 168 с.
3. Селевко Г.К. Альтернативні педагогічні технології. - М.: НДІ шкільних технологій, 2005. - 224 с.

ГЛОСАРІЙ

Майстер-клас - це відкрита педагогічна система, що дозволяє демонструвати нові можливості педагогіки розвитку і свободи, що показує способи подолання консерватизму і рутини.

Майстер-клас - це особливий жанр узагальнення та поширення педагогічного досвіду, що представляє собою фундаментально розроблений оригінальний метод або авторську методику, що спирається на свої принципи і має певну структуру.

З цієї точки зору майстер-клас відрізняється від інших форм трансляції досвіду тим, що в процесі його проведення йде безпосереднє обговорення запропонованого методичного продукту і пошук творчого вирішення педагогічної проблеми як з боку учасників майстер-класу, так і з боку Майстра (під Майстром ми маємо на увазі педагога, який проводить майстер-клас).

Майстер-клас - це головний засіб передачі концептуальної нової ідеї своєї (авторської) педагогічної системи. Учитель як професіонал протягом ряду років виробляє індивідуальну (авторську) методичну систему, що включає цілепокладання, проектування, використання послідовності ряду відомих дидактичних та виховних методик, уроків, заходів, власних «ноу-хау», враховує реальні умови роботи з різними категоріями учнів тощо.

Майстер-клас - це ефективна форма передачі знань і умінь, обміну досвідом навчання і виховання, центральною ланкою якої є демонстрація оригінальних методів освоєння певного змісту за активної ролі всіх учасників заняття. Майстер-клас - це особлива форма навчального заняття, яка заснована на «Практичних» діях показу і демонстрації творчого вирішення певного пізнавального та проблемного педагогічного завдання.

Майстер-клас - це форма заняття, в якій сконцентровані такі характеристики: виклик традиційній педагогіці, особистість вчителя з новим мисленням, не повідомлення знань, а спосіб самостійної їх побудови за допомогою всіх учасників заняття, плюралізм думок та ін..